

Techniek

TBA-Richtlijn stukadoor 1.1

Gipsgebonden plafondstucwerk op stijve pleisterdraagconstructies, bestaande uit houten of metalen regelwerk met stucplaten

november 2017

Aansprakelijkheid

Stichting Technisch Bureau Afbouw (TBA) en degenen die aan het opstellen van deze richtlijn hebben meegewerkt, hebben een zo groot mogelijke zorgvuldigheid betracht bij het samenstellen van deze publicatie. Het kan echter niet worden uitgesloten dat deze richtlijn onjuistheden bevat. De gebruiker van deze richtlijn aanvaardt daarvoor het risico. Stichting Technisch Bureau Afbouw sluit iedere aansprakelijkheid uit voor schade die mocht voortvloeien uit het gebruik van informatie uit dit product.

Copyright

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, getransformeerd tot software of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opname of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Het is toegestaan gegevens uit deze richtlijn te citeren mits wordt verwezen naar deze richtlijn. De citeertitel voor deze richtlijn is: "TBA-richtlijn 1.1 Gipsgebonden plafondstucwerk op stijve pleisterdraagconstructies, bestaande uit houten of metalen regelwerk met stucplaten, november 2017".

Colofon

Dit is een uitgave van het Technisch Bureau Afbouw. Het TBA is opgericht door de Nederlandse Ondernemersvereniging voor Afbouwbedrijven (NOA), FNV en CNV Vakmensen met als doel een goed functionerende en betrouwbare branche. Het TBA geeft betrouwbaar, deskundig en onafhankelijk technisch advies en ontwikkelt normen en richtlijnen om de kwaliteit van de afbouw op een hoger plan te brengen.

Technisch Bureau Afbouw

Mauritskade 27
2514 HD Den Haag
Telefoon: 070 33 66 500
E-mail: info@tbafbouw.nl
www.tbafbouw.nl

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Algemeen	5
2.1 Vooraf raadplegen documentatie	5
2.2 Dubbel regelwerk	5
2.3 Factoren die de technische duurzaamheden bepalen	5
2.4 Wapening in stukadoorswerk	5
2.5 Drogingskrimp, doorbuiging of kruip	5
2.6 Dilatatievoegen bij plafondvlakken vanaf 15 strekkende meter	5
2.7 Openingen of hoeken in plafond	5
2.8 Koof-, kroonlijsten, verdikte plinten	5
2.9 Klimatologische omstandigheden en bouwplaats omstandigheden	6
2.10 Factoren die scheurvorming vergroten	6
3. Montage regelwerk	7
3.1 Houten regelwerk	7
3.1.1 Montage houtachtige plafondconstructies	7
3.1.2 Montage steenachtige plafondconstructies	7
3.2 Metalen regelwerk	7
3.2.1 Montage enkel regelwerk:	7
3.2.2 Montage dubbel regelwerk:	7
4. Aanbrengen stucplaten	8
4.1 In verband en haaks aanbrengen	8
4.2 De schroeven	8
4.3 Openhouden ruimte langs naden	8
4.4 Aaneensluiten kopse naden	8
4.5 Verspringen kopse naden	8
4.6 Afstand tot wanden	8
5. Stukadoren	9
5.1 Vrijhouden van wanden	9
5.2 Opruwen van de randen ter plekke van profielen	9
5.3 Dichtdrukken naden	9
5.4 Wapeningsweefsel of een papierstrook	9
5.5 Het stukadoren	9
5.6 Plafondafwerking	9
5.7 Proef- of referentievlak	9
6. Van toepassing zijnde normen en richtlijnen	10

1. Inleiding

Binnen de afbouw bestaan er al geruime tijd voorschriften over het stukadoren van stucplaten op een houten ondergrondconstructie. Echter vanuit de praktijk blijkt dat er met name door degene die de ondergrondconstructie aanbrengt nog wel eens wijzigingen in de opbouw van de constructie worden doorgevoerd. Deze wijzigingen kunnen van negatieve invloed zijn op de sterkte en stabiliteit hiervan en zorgen er later voor dat er scheurvorming aan het oppervlak van de gestukadoorde afwerking, zoals aangebracht op de stucplaten, ontstaat. Tevens wordt er naast een houten ondergrondconstructie tegenwoordig ook een metalen regelwerkconstructie toegepast. Dit vereist wederom een goed inzicht in de wijze waarop deze constructie dient te worden opgebouwd. Gezien deze gang van zaken en om in de toekomst zoveel mogelijk schade te voorkomen hebben belanghebbende marktpartijen binnen de afbouwsector deze richtlijn ontwikkeld. De richtlijn is een leidraad om te komen tot een plafondconstructie met een stucplaatbekleding die stabiel en vormvast is en geschikt is als drager voor een gestukadoorde afwerking.

2. Algemeen

2.1 Vooraf raadplegen documentatie

Raadpleeg voor de montagerichtlijnen, toepassingen en specifieke oplossingen de documentatie van de producent/leverancier.

2.2 Dubbel regelwerk

Het toepassen van een dubbel regelwerk verhoogt en verbetert in sterke mate de starheid en stabiliteit van de verlaagde plafondconstructie.

2.3 Factoren die de technische duurzaamheden bepalen

De constructie, opbouw, vorm en stabiliteit van de pleisterdraagconstructie in relatie met de bouwkundige ondergrondconstructie, zijn bepalend voor de technische duurzaamheid van een hierop aangebrachte gestukadoorde afwerking.

2.4 Wapening in stukadoorswerk

De eventueel toegepaste wapening in het stukadoorswerk is niet medebepalend voor de uiteindelijke sterkte en stabiliteitsontwikkeling van de plafondconstructie!

2.5 Drogingskrimp, doorbuiging of kruip

Zaken als drogingskrimp, doorbuiging of kruip vanuit de ondergrond kunnen de technische kwaliteit van het stukadoorswerk negatief beïnvloeden. Een dubbel metalen of houten regelwerk als onderconstructie verkleint dit risico. Het vrijhouden of grondig dilateren van het plafond, inclusief het lossnijden van de afwerking hierop, langs de wanden is hierbij noodzakelijk.

2.6 Dilatatievoegen bij plafondvlakken vanaf 15 strekkende meter

Plafondvlakken langer dan 15 strekkende meter moeten worden voorzien van dilatatievoegen. Dilataties vanuit de bouwconstructie moeten ook in de pleisterdraagconstructie en de hierop aangebrachte gestukadoorde afwerking worden doorgezet.

2.7 Openingen of hoeken in plafond

Bij het toepassen van openingen of hoeken in het plafond moet op die plekken de pleisterdraagconstructie worden verstevigd.

2.8 Koof-, kroonlijsten, verdikte plinten

Bij toepassing van koof- of kroonlijsten alsmede verdikte plinten in de gestukadoorde afwerking dienen deze alleen aan de plafondzijde star te worden verlijmd. Aan de zijde van de wanden dient het lijstwerk of vrij gehouden te worden of te worden verlijmd met een flexibel blijvende kit.

2.9 Klimatologische omstandigheden en bouwplaats omstandigheden

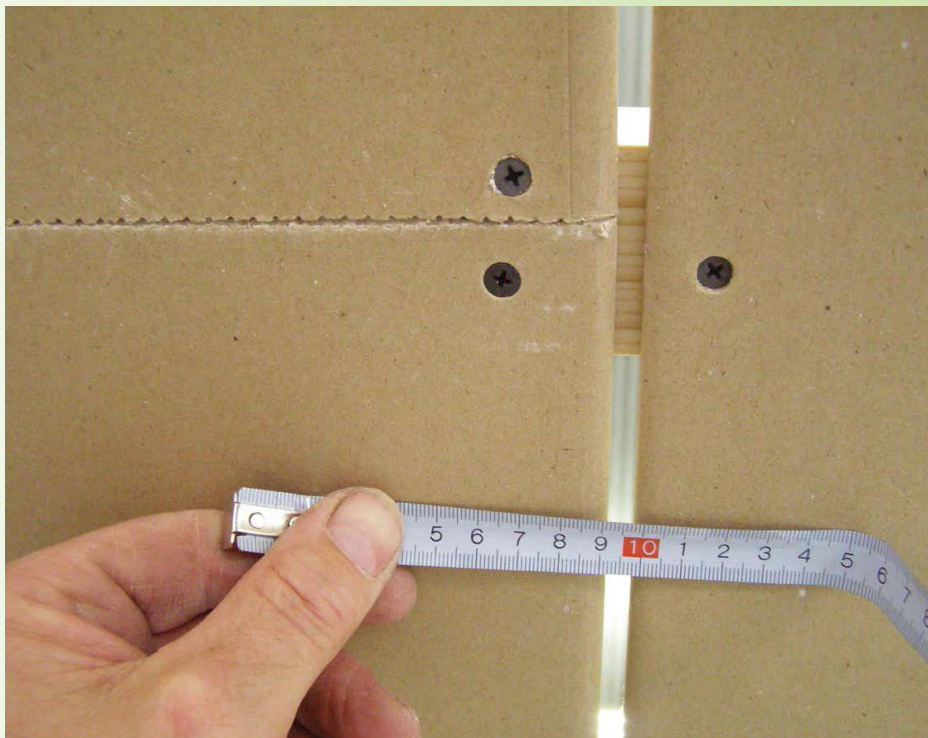
Het gebouw dient op het moment dat de gestukadoorde plafondconstructie wordt aangebracht wind en waterdicht te zijn en de ruimte waarin dit gipsgebonden stukadoorswerk wordt uitgevoerd dient een omgevings- en ondergrondtemperatuur te hebben tussen de + 10 en + 20 graden Celsius.

De luchtvochtigheid mag gedurende een periode van minimaal twee tot vier weken na het stukadoren niet hoger zijn dan 70%.

Na het uitvoeren van de stukadoorswerkzaamheden dienen de gestukadoorde vertrekken tot aan volledige droging beheerst te worden geventileerd en verwarmd.

2.10 Factoren die de kans op scheurvorming vergroten

Lage ondergrond- en omgevingstemperaturen alsmede een te langdurig hoog vochtgehalte van de ondergrond in combinatie met een te hoge relatieve luchtvochtigheid vergroten de kans op zwelling van de houten constructie en stucplaten. Dit heeft als gevolg: het ontstaan van scheurvorming, verkleuring en soms zelfs schimmelvorming en/of het uitzakking van de stucplaten.

3. Montage regelwerk

3.1 Houten regelwerk

3.1.1 Montage houtachtige plafondconstructies

Breng tegen de houten balklaag een draagconstructie aan van droge geschaafde houten rachels. Gebruik hiervoor rachels met een minimale afmeting van 24 x 48 mm en bevestig ze met een hart op hart afstand van maximaal 400 mm.

Schroef de houten rachels mechanisch, met verzinkt materiaal en gebruik minimaal twee schroeven per bevestigingspunt.

3.1.2 Montage steenachtige plafondconstructies

Breng tegen steenachtige plafondconstructies vooraf eerst als basis rachels met een minimale afmeting van 30 x 50 mm aan. Bevestig deze rachels door middel van inboren met pluggen en schroeven of slagpluggen en houd een hart op hart afstand van maximaal 750 mm aan.

Breng vervolgens haaks hierop houten rachels met een afmeting van minimaal 24 x 48 mm aan. Hanteer hierbij een hart op hart afstand van 400 mm. Schroef deze houten rachels mechanisch, met verzinkt materiaal en gebruik minimaal twee schroeven per bevestigingspunt.

3.2 Metalen regelwerk

3.2.1 Montage enkel regelwerk:

Monteer onder de constructieve ondergrond (zoals een houten balklaag of steenachtige plafondconstructies) een draagconstructie van metalen C profielen met een afmeting van 60 x 27 mm. Houd hierbij een hart op hart afstand van 400 mm aan.

Bevestig deze metalen C profielen door middel van starre afhanging waarbij de hart op hart afstand van de starre afhanging 750 mm bedraagt.

3.2.2 Montage dubbel regelwerk:

Monteer onder een constructieve ondergrond (zoals een houten balklaag of steenachtige plafondconstructies) een basis van metalen C profielen met een afmeting van 60 x 27 mm. Houd hierbij een hart op hart afstand aan van maximaal 1000 mm.

Bevestig deze metalen C profielen door middel van starre afhanging waarbij de hart op hart afstand van de starre afhanging 750 mm bedraagt.

Breng vervolgens haaks op deze basis een draagconstructie aan van dezelfde metalen C profielen en houd hier een hart op hart afstand van 400 mm aan.

4. Aanbrengen stucplaten

4.1 In verband en haaks aanbrengen

Breng de stucplaten (afmeting 400 mm x 2000 mm of 600 mm x 2000 mm) aan in verband en haaks op het houten of het metalen regelwerk.

4.2 De schroeven

Bevestig de stucplaten met gipsplaatschroeven van minimaal 25 mm lang bij metalen regelwerk en minimaal 35 mm lang bij houten regelwerk.

Gebruik per stucplaat met een breedte van 400 mm minimaal 4 schroeven. Gebruik per stucplaat met een breedte van 600 mm minimaal 6 schroeven.

Let op! De schroefkoppen niet door het karton van de stucplaat draaien, dit om schade aan de gipskern en daarmee uitzakken van de stucplaten te voorkomen.

4.3 Openhouden ruimte langs naden

Houd de langsnaden tussen de stucplaten minimaal 5 mm tot maximaal 8 mm open (afhankelijk van vul- c.q. voegmethode en type (voeg) gips).

4.4 Aaneensluiten kopse naden

Sluit de kopse naden tussen de stucplaten stuitend aaneen en zorg ervoor dat ze zich bevinden op het hart van een houten rachel of stalen profiel. Dit is niet van toepassing bij het gebruik van voegenclips ter plekke van de kopse stucplaatnaden.

Let er goed op dat er op deze kopse gedeelten van de stucplaten absoluut geen openstaande naden of kieren voorkomen. Dit kan leiden tot een te snelle en ongelijkmatige wateronttrekking uit de hierop aangebrachte stuclaag via de open gipskern van de stucplaten. Dit kan leiden tot scheurvorming.

4.5 Verspringen kopse naden

Zorg ervoor dat de kopse naden tussen de stucplaten minimaal 10 cm ten opzichte van elkaar per plaatbreedte verspringen.

4.6 Afstand tot wanden

Houd de stucplaten altijd minimaal 2 tot 3 mm vrij van de aangrenzende wanden.

5. Stukadoren

5.1 Vrijhouden van wanden

Houd het plafondstucwerk altijd vrij van de aangrenzende wanden door toepassing van vooraf gestelde stucstopprofielen (verzinkt of kunststof) of door middel van achteraf lossnijden.

5.2 Opruwen van de randen ter plekke van profielen

Ruw de randen stelgips ter plekke van de profielen grondig op met een gipskam.

5.3 Dichtdrukken naden

Druk de langsnaden tussen de stucplaten vooraf geheel dicht met een voor dit doel geschikte fabrieksmatig samengestelde gips en zorg ervoor dat boven de langsnaden een rug van gips (paddenstoelvorm) gerealiseerd wordt.

5.4 Wapeningsweefsel of een papierstrook

U kunt eventueel op alle naden een minimaal 50 of 100 mm brede strook fijnmazig wapeningsweefsel of een papierstrook in deze (voeg)gips inbedden, maar dit is niet verplicht. Het vooraf op de stucplaatnaden aanbrengen van 50 of 100 mm breed zelfklevend fijnmazig wapeningsweefsel belemmert het doordrukken van de gips met als gevolg een onvoldoende sterkteontwikkeling van de gestukadoorde plafondconstructie.

5.5 Het stukadoren

Stukadoer hierna vers in vers het gehele plafond overeenkomstig de voor de betreffende gipsgebonden pleister verplichte minimale laagdikte zoals omschreven binnen het technische merkblad van de desbetreffende leverancier.

De laagdikte van het stukadoorswerk draagt in belangrijke mate bij aan de buigstijfheid van de plafondafwerking en het daarmee verkrijgen van voldoende stabiliteit/sterkte.

5.6 Plafondafwerking

Werk het oppervlak van de gipspleister af conform hetgeen vooraf met de opdrachtgever is overeengekomen op basis van een proef- of referentievlak (zie 5.7) dan wel volgens de daarvoor geldende kwaliteitseisen.

5.7 Proef- of referentievlak

De esthetische kwaliteit van een gestukadoorde plafondafwerking dient bij voorkeur op basis van een vooraf tussen betrokken partijen overeengekomen proef- en/of referentievlak te worden gerealiseerd. Hierbij dienen aspecten als vlakheid, gladheid, oppervlaktestructuur (b.v. schuurwerkpatroon), (kunst)licht invloed (acceptatie: periodiek negatief effect van strijklicht) alsmede kleur, in relatie met het eind afwerkingsniveau en de voorbehandelingswijze van de eindafwerker te worden overlegd en vastgelegd.

TBA-richtlijn 1.6 is voor het maken van een proef- of referentievlak van toepassing.

6. Van toepassing zijnde normen en richtlijnen

NEN-EN 13914-2:2016	Ontwerp, voorbereiding en uitvoering van stukadoorswerk – Deel 2 Ontwerpoverwegingen en essentiële uitgangspunten voor stukadoorswerk binnen
NEN-EN 13279-1:2008 en	Gipsbindmiddelen en gipsmortel – Deel 1 Definities en eisen
TBA-richtlijn 1.6	Richtlijn voor het maken van een proef- of referentievlak voor stukadoorswerk binnen en buiten

